

Raadsstuk

Onderwerp: Uitvoering motie ‘Wie wat bewaart heeft iets’

Reg.nummer: 2009/232091

1. Inleiding

De jaarrekening 2008 liet een overschot bij individuele Wmo-voorzieningen zien van € 2.970.000,-. Met dit bedrag is een Wmo-reserve ingesteld¹. Bij de behandeling van de Kadernota 2009 is de motie Wmo ‘Wie wat bewaart heeft iets’ aangenomen. Met deze notitie geeft het College uitvoering aan deze motie.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- De notitie ‘Uitvoering motie Wmo ‘Wie wat bewaart heeft iets’ vast te stellen.
- Daartoe € 2.770.000,- te onttrekken aan de Wmo-reserve.

3. Beoogd resultaat

Investeren in sociale netwerken en collectieve (welzijns)voorzieningen.

4. Argumenten

De gemeentelijke visie op maatschappelijke ondersteuning is gericht op een zo zelfstandig mogelijk bestaan voor alle Haarlemmers. Dat betekent investeren in:

- Ruimtelijke randvoorwaarden op het gebied van wonen, openbare ruimte en voorzieningen (inclusief beleid)
- Sociale netwerken
- Collectieve, laagdrempelige voorzieningen

Door deze richting van investeren kan de afhankelijkheid van kostbare, geïndiceerde ondersteuning voorkomen worden. Daarbij staan de werkelijke behoefte en individuele mogelijkheden van mensen centraal. Dat betekent een kanteling in de manier waarop maatschappelijke ondersteuning op dit moment is georganiseerd. We geven daarmee invulling aan het compensatiebeginsel van de Wmo.

Het past dus in onze visie op maatschappelijke ondersteuning om de reserve die is ontstaan door een overschot op individuele Wmo-voorzieningen te investeren in bovengenoemde richting. Daar waar nu sprake is van incidentele overschotten hopen we met deze investeringen op termijn structurele besparingen te realiseren bij de individuele Wmo-voorzieningen.

5. Kanttekeningen

Voorwaarde is dat geen structurele verplichtingen aangegaan worden waar slechts incidentele middelen beschikbaar zijn. Dat betekent dat uitvoerende organisaties hun bedrijfsvoering zodanig moeten inrichten dat sprake is van voldoende flexibiliteit binnen de personeelsformatie.

6. Uitvoering

---

¹ Bij Bestuursrapportage 2009-II is aan deze reserve € 175.000,- toegevoegd (innovatiebudget Wmo-beleidsplan), € 80.000,- onttrokken (t.b.v. fusieproces Haarlem Effect/Zuid-West) en € 2.704.000,- toegevoegd (onderuitputting huishoudelijke hulp; zie verderop in deze nota), waardoor de totale reserve per eind 2009 uitkomt op € 5.769.000,-.

Afspraken maken met uitvoerende organisaties en dit vastleggen in subsidiebeschikkingen.

7. Bijlagen

- A. Notitie 'Uitvoering motie Wmo 'Wie wat bewaart heeft iets'.
- B. Motie 'Wie wat bewaart heeft iets'.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

- De notitie ‘Uitvoering motie Wmo ‘Wie wat bewaart heeft iets’ vast te stellen;
- Daartoe € 2.770.000,- te onttrekken aan de Wmo-reserve.

Gedaan in de vergadering van .....

De griffier,

De voorzitter,

Bijlage A

Uitvoering motie Wmo 'Wie wat bewaart heeft iets'

1. Investeren in zelfstandigheid

De gemeentelijke visie op maatschappelijke ondersteuning is gericht op een zo zelfstandig mogelijk bestaan voor alle Haarlemmers. Dat betekent investeren in:

- Ruimtelijke randvoorwaarden op het gebied van wonen, openbare ruimte en voorzieningen (inclusief beleid)
- Sociale netwerken
- Collectieve, laagdrempelige voorzieningen

Door deze richting van investeren kan de afhankelijkheid van kostbare, geïndiceerde ondersteuning voorkomen worden. Daarbij staan de werkelijke behoefte en individuele mogelijkheden van mensen centraal. Dat betekent een kanteling in de manier waarop maatschappelijke ondersteuning op dit moment is georganiseerd. We geven daarmee invulling aan het compensatiebeginsel van de Wmo.

Het past dus in onze visie op maatschappelijke ondersteuning om de reserve die is ontstaan door een overschot op individuele Wmo-voorzieningen te investeren in bovengenoemde richting. Daar waar nu sprake is van incidentele overschotten hopen we met deze investeringen op termijn structurele besparingen te realiseren bij de individuele Wmo-voorzieningen.

Voorwaarde is dat geen structurele verplichtingen aangegaan worden waar slechts incidentele middelen beschikbaar zijn. Dat betekent dat uitvoerende organisaties hun bedrijfsvoering zodanig moeten inrichten dat sprake is van voldoende flexibiliteit binnen de personeelsformatie.

De jaarrekening 2008 liet een overschot bij individuele Wmo-voorzieningen zien van € 2.970.000,-. Met dit bedrag is een Wmo-reserve ingesteld². Bij de behandeling van de Kadernota 2009 is de motie Wmo 'Wie wat bewaart heeft iets' aangenomen. Deze motie verzoekt het College van B&W:

- Voor de begroting 2010 voorstellen voor te leggen aan de raad om € 500.000,- van dit overschot te gebruiken om de uitvoering van de al gemaakte plannen te versnellen³.
- Hierbij prioriteit te geven aan voorstellen, die passen binnen de wijkgerichte aanpak, zoals een plan voor de innovatieve aanbesteding huishoudelijke hulp, het opzetten van een Wmo stimuleringsfonds, de Wmo-bus of de klussendienst.

² Bij Bestuursrapportage 2009-II is aan deze reserve € 175.000,- toegevoegd (innovatiebudget Wmo-beleidsplan), € 80.000,- onttrokken (t.b.v. fusieproces Haarlem Effect/Zuid-West) en € 2.704.000,- toegevoegd (onderuitputting huishoudelijke hulp; zie verderop in deze nota), waardoor de totale reserve per eind 2009 uitkomt op € 5.769.000,-.

³ Het College heeft in reactie hierop aangegeven niet eerder dan voor het einde van het jaar te kunnen reageren. Idem voor het derde bolletje.

- Daarnaast ook voor de begroting van 2010 de projectvoorstellen uit te werken en aan de raad ter besluitvorming voor te leggen die in de bijlage 'Investeren in de sociale infrastructuur' worden genoemd.
- Hierbij uit te gaan van gemiddeld € 250.000,- per project en de rest van het geld te bewaren voor een fonds van waaruit de inbedding van succesvolle projecten in structurele subsidie wordt gefinancierd.

Met deze notitie geeft het College uitvoering aan deze motie. Voorstellen voor versnelling en intensivering van de uitvoering van het beleidsplan *Ontmoeten, verbinden en meedoen* zijn opgenomen in paragraaf 2. In paragraaf 3 wordt ingegaan op de negen projectvoorstellen die in de bijlage bij de motie zijn genoemd. De projectvoorstellen passen in de gemeentelijke visie op maatschappelijke ondersteuning. Alle voorstellen vertonen echter overeenkomsten met activiteiten die nu reeds uitgevoerd worden of in voorbereiding zijn. In paragraaf 3 wordt dit per projectvoorstel toegelicht en wordt aangegeven of het mogelijk is de bestaande activiteit te versnellen of te intensiveren.

Een belangrijke uitwerking van de bovengeschetste visie op maatschappelijke ondersteuning vindt op dit moment plaats in de nota *Welzijnswerk klaar voor de toekomst*. Hierin wordt beargumenteerd dat het welzijnswerk een cruciale rol speelt bij de realisatie van onze visie op maatschappelijke ondersteuning. We stellen daarom voor een deel van de Wmo-reserve te investeren in het welzijnswerk (zie paragraaf 4).

Het bedrag dat vervolgens nog resteert van de Wmo-reserve 2008 reserveren we voor de volgende doeleinden:

- Financiering van de eventuele ontwikkeling van een nieuwe welzijnsaccommodatie in Noord en de mogelijke herontwikkeling van De Fjord, in lijn met de concept-*Structuurvisie maatschappelijke voorzieningen*.
- Tijdelijke financiering met als doel geleidelijke inbedding van succesvolle projecten binnen de reguliere, structurele subsidiecontracten, conform de aangenomen motie.
- Intensivering mantelzorgondersteuning en versterken informatie, advies en cliëntondersteuning vanuit Loket Haarlem (wordt uitgewerkt in nota *Subsidies wonen, welzijn en zorg 2010*).
- Overige onvoorziene projecten die passen binnen onze visie op maatschappelijke ondersteuning.

Tot slot gebruiken we deze notitie eveneens voor een nader uitgewerkt bestedingsvoorstel voor het resterende innovatiebudget van het beleidsplan *Ontmoeten, verbinden en meedoen*, omdat dit budget bij de Bestuursrapportage 2009-2 is toegevoegd aan de Wmo-reserve (paragraaf 5).

De geraamde bedragen zijn opgenomen in een overzicht aan het einde van deze nota.

Toevoeging Wmo-reserve 2009

Het is de verwachting dat ook voor het jaar 2009 het budget voor Wmo - huishoudelijke hulp niet volledig wordt uitgeput. In de tweede Berap 2009 is

geraamd dat het overschot op de huishoudelijke hulp tezamen met een aantal andere tekorten en overschotten binnen de Wmo individuele voorzieningen circa € 2,7 miljoen zal bedragen. In de Berap is voorgesteld dit bedrag eveneens toe te voegen aan de bestemde reserve Wmo.

Voor dit deel van de bestemde reserve Wmo zijn geen bestedingsvoorstellen opgenomen. Er bestaan namelijk onzekerheden over de financiële gevolgen van een tweetal aanbestedingen die op dit moment worden voorbereid (OV-Taxi en hulpmiddelen). Daarnaast is de ontwikkeling van de kosten voor huishoudelijke hulp onzeker. Dit wordt veroorzaakt door de gehanteerde bandbreedte in het indicatiebesluit. Hierdoor kan immers het feitelijk aantal geleverde uren zorg binnen de kaders van de indicatie variëren. Verder is er sprake van verminderde krapte op de arbeidsmarkt waardoor er op dit moment geen wachtlijsten meer bestaan voor levering van huishoudelijke hulp. Dit leidt naar verwachting tot stijging van de uitgaven ten opzichte van voorgaande jaren.

Als gevolg van de genoemde onzekerheden ontstaan er in 2010 en 2011 mogelijk overschrijdingen van de beschikbare budgetten. Het voorstel is om in eerste instantie de bestemde reserve Wmo aan te wenden ter dekking van dergelijke overschrijdingen. Daarmee wordt dan tijd gecreëerd om binnen de financiële kaders een structurele oplossing te vinden.

2. Versnellen en intensiveren uitvoering beleidsplan *Ontmoeten, verbinden en meedoen*

Er zijn verschillende mogelijkheden de uitvoering van het beleidsplan *Ontmoeten, verbinden en meedoen* te versnellen en te intensiveren:

- Intensivering van het experiment met huishoudelijke hulp, zorgruil en buurtdiensten
- Loket Haarlem Bus een jaar langer laten rijden (tot zomer 2011), onder voorbehoud van evaluatie van het eerste jaar
- Versnellen van de realisatie en uitbreiden van de functionaliteit van de digitale sociale kaart
- Intensivering mantelzorgondersteuning en versterken informatie, advies en cliëntondersteuning vanuit Loket Haarlem (wordt uitgewerkt in nota *Subsidies wonen, welzijn en zorg 2010*).

3. Projectvoorstellen investeren in de sociale infrastructuur

1. Steunpunt intermediairs voor opvoedingsondersteuning

Haarlem heeft al een goede infrastructuur waarbinnen problemen rond opvoedingsondersteuning wijkgericht worden aangepakt via de Centra voor Jeugd en Gezin en met inzet van onder andere onze wijkcontactvrouwen/intermediairs. Wel willen we binnen het project Wijkcontactvrouwen voortbouwen op een verdieping van deze succesvolle aanpak. In de vorige periode is bereikt dat de doorverwijzing op maatschappelijk terrein beter verloopt. De verdieping is dat hulpverleners meer kennis hebben van alle facetten van de multi-probleemsituaties, zodat de vrouwen niet steeds opnieuw bij de wijkcontactvrouwen aankloppen. Hierdoor kunnen we meer gezinnen bereiken, waardoor vraagstukken als deze effectiever worden aangepakt.

2. Eigenwijken

Dit onderdeel van de motie 'investeren in de sociale infrastructuur' sluit aan bij inzet in Schalkwijk en Oost. In Schalkwijk is er vanuit de Stichting Multicultureel Schalkwijk het project De Haven. Dit loopt af; financiering was vanuit het rijk. Als gemeente overleggen we met Dock en andere partners in de wijk, over een vervolg. Daarbij richten we ons op versterking van het welzijnswerk in de Boerhaavewijk, in aansluiting op de concept-nota *Welzijnswerk klaar voor de toekomst* en de komende gebiedsvisie voor deze wijk.

Voor Oost heeft het gemeentebestuur aan de SAMS advies gevraagd over de participatie van allochtone inwoners. Door studenten van InHolland is een onderzoek onder allochtone inwoners gehouden en in oktober heeft een rondetafel plaatsgevonden. Waarschijnlijk komt de SAMS in december of januari met een advies. Voor de uitvoering van deze activiteiten is incidenteel budget nodig.

3. Kies voor onderwijs om de hoek

Met de schoolbesturen in het primair onderwijs wordt gewerkt aan een zogenaamde gestuurde inschrijving. In dat kader zullen maatregelen genomen worden die reeds bijdragen aan het doel van het voorgestelde project.

4. Fff iets langer nadenken

Aan het doel van het voorgestelde project wordt reeds invulling gegeven. Het Rijk heeft onlangs aan gemeenten extra geld beschikbaar gesteld voor de aanpak Jeugdwerkloosheid. Voor Haarlem is een budget van 1,2 mio beschikbaar in 2009 voor de uitvoering van het locale Actieplan Jeugdwerkloosheid. Uitgangspunt is dat jongeren voldoende startkwalificaties moeten behalen alvorens zij de arbeidsmarkt betreden. Dat kan op school, dat kan in leerwerkbanen. Ook het stimuleren van langer leren behoort tot de doelen van het actieplan.

5. Meiden, gaan er voor!

Door welzijnsorganisatie Dock wordt reeds gewerkt aan de start van een dergelijk project. Het meidenproject heeft de naam Girlzz Only en heeft tot doel een ontmoetingsplek te zijn voor meiden (allochtoon en autochtoon). Zij kunnen daar voorlichting krijgen over onder andere loverboys en (cyber)pesten. Ook hun eigen creativiteit krijgt een plaats op deze plek.

6. Hulp die er mag zijn

Klanten van de voedselbank krijgen al informatie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de mogelijkheden die er zijn voor aanvullende inkomensondersteuning. Versnelling is mogelijk als we een fte bij Kontext realiseren als centraal meld- en informatiepunt voor minima die de weg niet weten naar de regelingen. Dit sluit goed aan op de andere diensten van Kontext: Formulierenbrigade, Thuisadministratie en (preventie) Schuldhulpverlening.

7. Doorbreek de vicieuze cirkels

Budgetbeheer wordt momenteel al omgevormd naar budgetbegeleiding. Er komt een nieuw (en beter) convenant preventie huisuitzettingen. Er is al

(veel) extra geld beschikbaar gesteld door het Rijk voor preventie schuldhulpverlening, de betreffende B&W-nota's worden binnenkort voor besluitvorming aangeboden.

8. Open eettafels, straatfeesten en evenementen

Er is reeds voldoende budget beschikbaar voor het ondersteunen/stimuleren van bewonersinitiatieven. Ook de voorstellen in het kader van *Welzijnswerk klaar voor de toekomst* dragen bij aan de doelstellingen van het voorgestelde project.

9. Sociale infrastructuur voor ouderen

Aan de doelstellingen van dit project wordt reeds invulling gegeven in het kader van het experiment huishoudelijke hulp, zorgruil en buurtdiensten, inclusief de eerder in deze nota voorgestelde intensivering.

4. Welzijnswerk klaar voor de toekomst

In de concept-nota *Welzijnswerk klaar voor de toekomst* wordt voorgesteld te investeren in collectieve (welzijns)voorzieningen en het versterken van sociale netwerken door middel van de volgende projecten:

- Oppimpen wijkcentra en ontwikkeling buurtkamers
- Eigen Kracht Conferentie in de wijk
- Versterken jongerenwerk
- Versterken ouderenwerk
- Ondersteunen allochtone zelforganisaties
- Experimenten met 'er-op-af'-aanpak en samenwerking in de wijk

Voor een nadere toelichting op de projecten wordt verwezen naar de concept-nota. Voor de uitvoering van het wijkgericht welzijnswerk is incidenteel aanvullende capaciteit nodig.

5. Innovatiebudget Ontmoeten, verbinden en meedoen

Voor realisatie van het beleidsplan *Ontmoeten, verbinden en meedoen* is een innovatiebudget ingesteld voor de periode 2009-2011. Een deel hiervan is reeds uitgegeven en voor een deel zijn bestedingsvoorstellen aan de gemeenteraad voorgelegd (i.c. *Plan van aanpak mantelzorgondersteuning, Plan van aanpak experiment huishoudelijke hulp, zorgruil en buurtdiensten en Welzijnswerk op orde*). Voor de volgende onderdelen van het beleidsplan worden in de onderhavige notitie bestedingsvoorstellen gedaan:

- Raad op maat (realisatie buurtservicepunten en digitale sociale kaart)
- Versterken vrijwilligerswerk (plan van aanpak wordt medio volgend jaar vastgesteld door de gemeenteraad)
- Ontmoetingsactiviteit Boerhaavewijk en Slachthuisbuurt/Parkwijk
- Verminderen eenzaamheid (o.a. intensivering huisbezoek)
- Voorlichtingscampagne acceptatie diversiteit
- Behoeftonderzoek woningen voor kwetsbare groepen
- Toegankelijkheidsschouw en aanpakken knelpunten
- Opstellen stadsdeel- en wijkanalyses

Totaaloverzicht besteding Wmo-reserve 2008*

Project	2010	2011	2012
<i>Versnellen en intensiveren uitvoering Wmo-beleidsplan</i>			
Experiment huishoudelijke hulp, zorgruil en buurtdiensten	175.000	0	0
Loket Haarlem Bus	50.000	50.000	
Digitale sociale kaart	50.000		
<i>Projectvoorstellen investeren in sociale infrastructuur</i>			
Steunpunt intermediairs voor opvoedingsondersteuning	40.000	40.000	0
Eigenwijks (i.c. 50/50 welzijnswerk Boerhaavewijk en participatie allochtonen in Oost)	50.000	50.000	50.000
Kies voor onderwijs om de hoek	0	0	0
Fff iets langer nadenken	0	0	0
Meiden, gaan er voor!	10.000	10.000	10.000
Hulp die er mag zijn	50.000	50.000	50.000
Doorbreek de vicieuze cirkels	0	0	0
Open eettafels, straatfeesten en evenementen	0	0	0
Sociale infrastructuur voor ouderen	0	0	0
<i>Welzijnswerk klaar voor de toekomst</i>			
Oppimpen wijkcentra en ontwikkeling buurtkamers	100.000	100.000	50.000
Eigen Kracht Conferentie in de wijk	20.000	20.000	20.000
Versterken jongerenwerk	150.000	150.000	150.000
Versterken ouderenwerk	75.000	75.000	75.000
Ondersteunen allochtone zelforganisaties	25.000	25.000	25.000
Experimenten met 'er-op-af'-aanpak en samenwerking in de wijk	50.000	50.000	50.000
Uitvoeringskosten wijkgericht welzijnsbeleid	100.000	100.000	100.000
<i>Innovatiebudget Ontmoeten, verbinden en meedoen</i>			
Raad op maat	75.000	75.000	
Versterken vrijwilligerswerk	50.000	100.000	
Ontmoetingsactiviteit Boerhaavewijk/Zomerzone	50.000		
Verminderen eenzaamheid	25.000	25.000	
Voorlichtingscampagne acceptatie diversiteit		20.000	
Behoeftonderzoek woningen voor kwetsbare groepen	30.000		
Toegankelijkheidsschouw en aanpakken knelpunten	20.000	20.000	
Opstellen stadsdeel- en wijkanalyses	35.000		
Totaal per jaar	1.230.000	960.000	580.000

Totale raming	2.770.000
Beschikbaar Wmo-reserve 2008	3.065.000
Beschikbaar stelpost welzijnswerk (KN-2008) 2010 en 2011 (conform financiële paragraaf Wmo-beleidsplan)	350.000
Beschikbaar totaal	3.415.000

* Waar in deze tabel '0' staat betekent dit, dat voor dat project in dat jaar geen budget nodig is.

Bijlage B

40
STZ / WWSZ
PV

(A)

MOTIE WMO 'WIE WAT BEWAART HEEFT NIETS'

De gemeenteraad van Haarlem, in vergadering bijeen op 18 juni 2009;

Constateernde dat:

- De jaarrekening 2008 een overschot laat zien, waarmee een WMO reserve wordt ingesteld van € 2.970.000.

Overwegende dat:

- Het WMO beleidsplan voldoende voorstellen kent, die om uitwerking vragen.
- Er meerdere moties zijn aangenomen bij de behandeling van het WMO beleidsplan, die vragen om uitwerking.
- Het zinvol is om eenmalig geld in te zetten voor projecten waarvan het doel snel kan worden bereikt en/of projecten, die processen op gang zetten en goede ideeën verspreiden.

Verzoekt het College van B&W:

- Voor de begroting 2010 voorstellen voor te leggen aan de raad om € 500.000 van dit overschot te gebruiken om de uitvoering van de al gemaakte plannen te versnellen.
- Hierbij prioriteit te geven aan voorstellen, die passen binnen de wijkgerichte aanpak zoals een plan voor de innovatieve aanbesteding huishoudelijke hulp, het opzetten van een WMO stimuleringsfonds, de WMO-bus of de klussendienst.
- Daarnaast ook voor de begroting van 2010 de projectvoorstellen uit te werken en aan de raad ter besluitvorming voor te leggen die in de bijlage "Investeren in de sociale infrastructuur" worden genoemd.
- Hierbij uit te gaan van gemiddeld €250.000 per project en de rest van het geld te bewaren voor een fonds van waaruit de inbedding van succesvolle projecten in structurele subsidie wordt gefinancierd.

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA

C1

Bijlage: Investeren in de sociale infrastructuur

Het overschot bij de jaarrekening dat besteed kan worden aan de WMO is fors en dat geeft ons mogelijkheden om te investeren in de sociale infrastructuur. Het is eenmalig geld en dat wil zeggen dat het vooral moet gaan om projecten waarvan het doel snel kan worden bereikt en/of projecten, die processen op gang zetten en goede ideeën verspreiden.

Wij hebben bij al die projecten een aantal uitgangspunten:

- Professionaliteit: uitgewerkte methodieken waarvan succes aantoonbaar is
- Positief: zoeken naar kansen
- Duidelijke doelen en resultaatgericht
- Outreachend werken, ofwel in goed Nederlands: achter het bureau weg en de straat op. Niet wachten tot de problemen naar het spreekuur komen, maar op zoek gaan naar de problemen.
- Het liefst wijkgericht en in ieder geval kleinschalig
- Bijdragen tot versterking van vrijwilligerswerk en de kracht van mensen zelf

We stellen ons voor dat 6 of 7 organisaties die in de regio actief zijn worden aangeschreven om offertes in te dienen voor de projecten.

Integratieproblemen: gewoon doen

1. *Steunpunt: intermediairs voor opvoedingsondersteuning.* We kennen in Haarlem de wijkcontactvrouwen. Dat zijn intermediairs die via spreekuren in contact komen met gezinsproblemen bij allochtonen. Deze aanpak is succesvol en we willen daarop voortbouwen. We willen met het project twee verschillende doelstellingen bereiken. Allereerst willen we meer gezinnen bereiken door meer naar buiten te treden en in de tweede plaats willen we via zo'n steunpunt opvoedingsondersteuning koppelen aan wijkwerk. Dat laatste moet er voor zorgen dat bijvoorbeeld een probleem als het tot heel laat op straat spelen van kleine kinderen ook met verschillende ouders tegelijk wordt besproken en aangepakt. In Alkmaar zijn steunpunten die als voorbeeld kunnen dienen. Vanzelfsprekend moet hierbij met relevante organisaties (zoals de moedercentra) worden samengewerkt.
2. *Eigenwijken.* Haarlemmers met een allochtone achtergrond zijn relatief weinig actief in wijken. Voor cohesie en integratie is het belangrijk dat er wel sprake is van een evenwichtige inbreng van verschillende bevolkingsgroepen. In Hilversum en Den Helder zijn interessante projecten uitgevoerd om dit te bevorderen onder de titel *Eigenwijken*. Primo Noord Holland heeft de resultaten daarvan samengevat in een rapport. Wij denken dat die aanpak mogelijkheden biedt om meer verschillende bevolkingsgroepen te laten participeren in de wijk. Dan hoeft het niet alleen om allochtone bevolkingsgroepen te gaan, maar ook bijvoorbeeld om jongeren.
3. *Kies voor onderwijs om de hoek.* Basisscholen zijn niet altijd een goede afspiegeling van de wijk. Er zijn steden waar het onderscheid tussen de zogenaamde zwarte en witte scholen groot is. In Haarlem valt het nog mee, maar ook wij kennen dat problemen. Ouders willen graag het beste voor hun kind en hebben het idee dat de "zwarte" school om de hoek slechter is dan een "witte" school even verderop. In het land wordt op allerlei verschillende manieren gezocht naar manieren om de sociaaleconomische segregatie die zo ontstaat tegen te gaan. Wij stellen een project voor in een aantal wijken waarin dit speelt om ouders te helpen bij hun schoolkeuze en vooroordelen weg te nemen. Tegelijkertijd moet het project ook informatie opleveren over wat er zoal een rol speelt bij de schoolkeuze. Een

concrete doelstelling van het project moet zijn een betere menging op de wijksschool. Bij het project kan aangesloten worden bij de voorlichting vanuit peuterspeelzalen. Wellicht kunnen de centra voor Jeugd en Gezin hier ook een rol inspelen. Interessante mogelijkheden bij de voorlichting biedt wellicht de methodiek "Uit de kunst in de Wijk" in samenwerking ontwikkeld door kunstenaars en het landelijk centrum opbouwwerk. Via die weg kan er ook een andere sfeer worden gecreëerd rond de wijksschool.

Jongeren en de crisis

4. *Effiëts langer nadenken.* De recessie dient zich aan en in september komen er weer vele jongeren op de arbeidsmarkt. Dat moet voor die jongeren een frustrerende ervaring zijn. Het is daarom goed om jongeren over te halen om minimaal een jaar langer onderwijs te volgen. Toch zullen er jongeren zijn die het voor gezien houden op school en heel moeilijk te stimuleren nog langer op school te blijven. Dat is zeker een probleem als jongeren nog geen startkwalificatie hebben. Wij stellen een project voor om met die jongeren aan de slag te gaan het komende jaar. Het project moet tot doel hebben om die jongeren te bereiken, zinnig bezig te houden en te voorkomen dat de kloof naar de arbeidsmarkt te groot wordt. Wij denken aan het creëren van kleinschalige leerwerkplaatsen, waarbij bijvoorbeeld ook oudere werklozen of mensen, die zelf al uit het arbeidsproces zijn, kunnen worden ingeschakeld als leermeesters. Bij dit project kan worden aangesloten worden bij de nieuwe mogelijkheden van de re-integratieverordening. Samenwerking met relevante organisaties zoals het platform Onderwijs en Arbeidsmarkt, Jongerenwerken het CWI ligt voor de hand.
5. *Meiden, gaan er voor!* Onderzoek laat zien dat allochtone meisjes in het voortgezet onderwijs opvallend goede resultaten behalen. Blijkbaar hebben deze 'meiden' flink wat talent en energie! Een deel hiervan dreigt teloor te gaan; er zijn signalen (bron: Meer kansen voor vrouwen - emancipatiebeleid 2008-2011) dat deze meiden onder druk van familie en gemeenschap vroeg trouwen, wat ten koste gaat van het volgen van onderwijs en/ of een verdere opbouw van een carrière. Voor deze groep is er in Haarlem nauwelijks of geen ondersteuning of begeleiding. Via de moedercentra zou op begeleiding geboden kunnen worden. Die begeleiding richt zich op voorlichting en preventie voor meiden, hun ouders, maar ook voor scholen. Er kan een vertrouwenspersoon zijn en er kan gewerkt worden aan vaardigheden gericht op 'empowerment'.

Schuldhelpverlening en de voedselbank

6. *Hulp die er mag zijn.* Het minimabeleid in Haarlem geeft de mogelijkheden om mensen goed te helpen. Toch is er nog steeds armoede. Zelfs zodanig dat mensen zich gedwongen voelen om naar de voedselbank te gaan. Wij willen in samenwerking met de voedselbank een project waarin de cliënten van de voedselbank informatie krijgen over de mogelijkheden voor steun. Een andere doelstelling van het project zou moeten zijn om de knelpunten te inventariseren zodat in de toekomst een langdurig beroep op de voedselbank overbodig wordt. Behalve de voedselbank zijn hierbij Kontekst en de Sociale Dienst van de gemeente de belangrijke partners.
7. *Doorbreek de vicieuze cirkels.* Schulden zijn een groot probleem, ook in Haarlem. Mensen kunnen gemakkelijk schulden maken en als ze eenmaal schulden hebben is het moeilijk om daar weer af te komen. Huisuitzetting vanwege huurschuld is één van de gevolgen daarvan. Ondanks extra inspanning om hier wat aan te doen is het aantal huisuitzettingen in 2008 maar licht gedaald. Extra intensivering in preventie en extra ondersteuning bij de omvorming van budgetbeheer naar budgetbegeleiding is belangrijk. Als ingang zien we hierbij de woningbouwcorporaties. Huurachterstand (of vertraging bij betalingen) zijn vaak de eerste signalen.

Vrijwilligerswerk: maak er samen wat van

8. *Open eettafels, straatfeesten en evenementen.* Gelukkig zijn er in veel wijken van Haarlem allerlei gezamenlijk activiteiten. Wij denken dat kleinschalige evenementen op het niveau van een straat belangrijk zijn voor cohesie en samenhang in de wijk. Wij zouden dat graag verder willen stimuleren. Belangrijk onderdeel van dit project is het opbouwen van vrijwilligerskader in wijken die graag dit soort activiteiten willen ondernemen. Wij zien voor ons een flexibel team van opbouwwerkers die van wijk naar wijk trekken en daar op zoek gaan naar vrijwilliger en die vrijwilligers helpen op hun ideeën te verwezenlijken en daarna weer verder trekken. Bij dit project hoort ook een fonds (WMO stimuleringsfonds past hierbij) waarin wat geld zit om evenementen startsubsidies te geven.

Ouderen: houd ze in de wijk

9. *Sociale infrastructuur voor ouderen.* Er zijn vele voorzieningen om ouderen zelfstandig te laten blijven wonen in hun wijk. Vaak ontbreekt echter het sociale contact in de wijk tussen ouderen en de rest van de bewoners. Met dit project willen we iets doen om deze kloof te overbruggen. Net als bij project 8 zien we hier goede mogelijkheden om een team van opbouwwerkers van wijk naar wijk te gaan en daar wijknetwerken op te zetten “voor en met elkaar” in samenwerking met professionals die al bij de ouderen komen. Amstelring heeft bijvoorbeeld een Klussendienst, maar kan er ook voor zorgen dat er boodschappen voor ouderen gedaan worden. In het project moet gewerkt worden aan het bij elkaar brengen van voorzieningen en mogelijke vrijwilligers (oud en jong) die iets voor elkaar kunnen betekenen. Tegelijkertijd moet het project ook informatie opleveren over behoeften van ouderen voor meer structurele voorzieningen in hun wijk.